

tenis geëerd door het bijeenbrengen van een groote, een overgroote hoeveelheid schilderijen, aquarellen, teekeningen en krabbels. Een aanzienlijke beperking daarvan — tot minstens de helft — had treffender doen uitkomen wat er in de productie van dit langjarig schilderbedrijf werkelijk aan heugelijks is. Nu vrees ik, dat velen van hun oude genegenheid voor dit werk maar weinig in de herinnering hebben terug gevonden.

Ter Meulen was een van die echt-hollandsche Haagsche-School schilders, die eens geacht en gewaardeerd werden, al was het dan in 't gevolg van die anderen — de grooteren. Hij stond bijv. ongeveer tot Mauve, als de Bock tot Maris. Maar zelfs die grooteren raken wat in vergetelheid, hoeveel te eerder dan de secondanten. En deze dan juist worden, wanneer ze onze belangstelling niet meer hebben, dikwijls als onbeduidend geacht. Wat niet alleen lichtvaardig geoordeeld is, maar ook ondankbaar, omdat die tegenwoordig-onverschilligen aan dat werk toch eens opwekkende oogenblikken hebben beleefd. „Die het kleine niet eert, is het groote niet weerd” kan ook gelden voor de kunstgenieters. Daarbij kan dat minder aanzienlijke een enkelen keer wel eens waardevoller of gaver zijn, dan wat officieel hoog aangeschreven staat. Onbeduidend is alleen het wezenlooze, het nietlevende, het pro-forma — in de schilderkunst: dat wat voor de markt werd gemaakt, of wel voor de menschen, die er door gekoesterd kunnen vinden hun klein-burgerlijken zin voor „natuurschoon” en idyllische buitenvoorstellingen. En dan zijn het juist bij Ter Meulen meerendeels de schilderijen van bescheidener omvang, van minder compositioneele pretentie, studie's naar de natuur veelal — die, in medewerking met de kunst der grooteren, er toe kunnen bijdragen, die ijdele en vlakke vereering van het „natuurschoon” of het landelijk tafereel, te doen verdiepen door ontwikkeling van den kunstzin, waarbij de appreciatie niet afhankelijk is van „het geval”.

Belangrijk voluit, of van aanmerkelijke beteekenis voor een periode in de geschiedenis der schilderkunst, is het werk van Ter Meulen kwalijk te noemen, maar onbeduidend toch geenszins. Een aanzienlijke schifting van zijn productie had dit nadrukkelijker kunnen aantoonen. Want veel dingen waren hier te vinden van bescheiden omvang — onder de schilderijen en teekeningen of ook ijlingsche schetsen — waarbij de vroegere waardeering en genegenheid weer konden opleven.

Zoo heeft hij, al is het dan uit de tweede hand en in zeer beperkte mate, eens zijn aandeel gehad aan de opwekkende werking, waardoor de kunst haar beteekenis heeft in het leven der menschen.

Over het werk van Van Rhynnen valt niet veel te zeggen. Het kan lyrischer geaard heeten dan dat van Ter Meulen, maar dan overeenkomstig den smaak en de sentimenteele natuur-vereering van de menschen, die